

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

14 december 2001

WETSONTWERP
houdende overeenstemming
van het Belgische recht met het verdrag
tegen foltering en andere wrede,
onmenselijke of onterende behandeling
of bestrafing, aangenomen te New York
op 10 december 1984

AMENDEMENTEN

Nr. 2 VAN DE REGERING

Art. 4

Het voorgestelde artikel 417bis, lid 2, 2°, aanvullen als volgt:
«of wegens andere omstandigheden».

Nr. 3 VAN DE REGERING

Art. 5

Het voorgestelde artikel 417ter, lid 2, 2°, aanvullen met de woorden:
«of wegens andere omstandigheden».

Voorgaande documenten :

Doc 50 **1387/ (2000/2001)** :

001 : Wetsontwerp.
 002 : Amendement.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

14 décembre 2001

PROJET DE LOI
de mise en conformité du droit belge
avec la convention contre la torture
et autres peines ou traitements cruels,
inhumains ou dégradants, faite
à New York le 10 décembre 1984

AMENDEMENTS

N° 2 DU GOUVERNEMENT

Art. 4

Compléter l'alinéa 2, 2°, de l'article 417bis proposé, comme suit :
« ou en raison d'autres circonstances ».

N° 3 DU GOUVERNEMENT

Art.5

Compléter l'alinéa 2, 2°, de l'article 417ter proposé, comme suit :
« ou en raison d'autres circonstances ».

Documents précédents :

Doc 50 **1387/ (2000/2001)** :

001 : Projet de loi.
 002 : Amendement.

VERANTWOORDING

Tijdens de eerste besprekking in de commissie voor de justitie van de Kamer van volksvertegenwoordigers van het ontwerp van wet houdende overeenstemming van het Belgische recht met het verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing is voorgesteld dat de verzwarende omstandigheden bedoeld in de artikelen 4 en 5, § 1, 2° met betrekking tot foltering en onmenselijke behandeling niet enkel betrekking zouden hebben op «een persoon die ingevolge zwangerschap, een ziekte, dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid bijzonder kwetsbaar is», maar ook op de personen die bijzonder kwetsbaar zijn gelet op hun isolering of nog wegens hun hoge leeftijd.

Het gegeven de woorden «of wegens andere omstandigheden» toe te voegen aan de bestaande lezing van de artikelen 4 en 5, § 1, 2° te weten «een persoon die ingevolge zwangerschap, een ziekte, dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid bijzonder kwetsbaar is», zou de mogelijkheid bieden het artikel tevens toe te passen op de toestand van personen die bijzonder kwetsbaar zijn wegens hun isolering, hun hoge leeftijd of nog wegens hun onwettige of precaire administratieve toestand (artikel 380, § 3, 2° van het strafwetboek), hoewel zij niet ziek zijn of geen lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid vertonen.

JUSTIFICATION

Il a été proposé lors du premier examen par la Commission de la Justice de la Chambre des Représentants du projet de loi de mise en conformité du droit belge avec la Convention contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants, que les circonstances aggravantes prévues aux articles 4 et 5 § 1, 2° pour les infractions de torture et de traitement inhumain visent non seulement les « personnes particulièrement vulnérables en raison d'un état de grossesse, d'une maladie, d'une infirmité ou d'une déficience physique ou mentale », mais aussi les personnes particulièrement vulnérables en raison de leur isolement ou encore de leur grand âge.

L'ajout des termes « ou en raison d'autres circonstances » à la phrase actuelle des articles 4 et 5 § 1^{er}, 2^e « envers une personne particulièrement vulnérable en raison d'un état de grossesse, d'une maladie, d'une infirmité ou d'une déficience physique ou mentale » permettrait donc de couvrir la situation de personnes particulièrement vulnérables en raison de leur isolement, de leur grand âge, ou encore du fait de leur situation administrative illégale ou précaire (article 380 § 3, 2^e du Code pénal), bien qu'elles ne souffrent pas d'une maladie, d'une infirmité ou d'une déficience physique ou mentale particulière.

Nr. 4 VAN DE REGERING

Art. 10 (*nieuw*)**Een artikel 10 toevoegen, luidend als volgt:**

«Art. 10. — In artikel 473 van hetzelfde wetboek, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- a) *in het eerste lid wordt het woord «dwangarbeid» vervangen door het woord «opsluiting»;*
- b) *in het tweede lid, worden de woorden «lichamelijk hebben gefolterd» vervangen door de woorden «hebben onderworpen aan de handelingen bedoeld in artikel 417bis» ;*
- c) *in het derde lid, worden de woorden «levenslange dwangarbeid» vervangen door de woorden «opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar».*

VERANTWOORDERING

Krachtens artikel 473, tweede lid, van het strafwetboek is foltering een verzwarende omstandigheid bij diefstal gepleegd door middel van geweld of bedreiging en afpersing. Deze bepa-

N° 4 DU GOUVERNEMENT

Art. 10 (*nouveau*)**Ajouter un article 10, libellé comme suit :**

Art. 10. — A l'article 473 du même Code, sont apportées les modifications suivantes :

- a) *à l'alinéa premier, les mots « des travaux forcés » sont remplacés par les mots « de la réclusion » ;*
- b) *à l'alinéa 2, les mots « tortures corporelles » sont remplacés par les mots « actes visés à l'article 417bis» ;*
- c) *à l'alinéa 3, les mots « travaux forcés à perpétuité » sont remplacés par les mots « de la réclusion de vingt à trente ans ».*

JUSTIFICATION

L'alinéa 2 de l'article 473 du Code pénal fait de la torture une circonstance aggravante du vol à l'aide de violences ou menaces et des extorsions. Cette disposition garde sa raison d'être malgré l'incrimination spécifique de la torture dans le nouvel

ling behoudt haar reden van bestaan, ondanks de specifieke tenlastelegging foltering in het nieuwe artikel 417bis van het strafwetboek. Krachtens de regels inzake samenloop van misdrijven wordt in geval van samenloop van misdaden enkel de zwaarste straf toegepast. In geval van een diefstal gepleegd door middel van geweld of bedreiging en afpersing verzwaaard door foltering voorziet artikel 473, tweede lid, in dwangarbeid van vijftien tot twintig jaar. In geval van samenloop van misdaden wordt enkel die straf uitgesproken omdat zij zwaarder is dan die voor foltering bedoeld in artikel 417bis. Daaruit volgt dat het tweede lid van artikel 473 van het strafwetboek moet worden behouden. Met het oog op de coherente met betrekking tot het nieuwe artikel 417bis is het van wezenlijk belang om de beperking in artikel 473 van het strafwetboek tot enkel lichamelijke foltering te schrappen en alle vormen van foltering erbij te betrekken. Ter zake moet evenwel het volgende worden verduidelijkt : foltering als verzwarende omstandigheid bij een diefstal gepleegd door middel van geweld of bedreiging en afpersing betreft een ander soort van leed dan dat welk inherent is aan het hoofdmisdrijf.

Gelet op het gegeven dat het tweede lid van artikel 473 van het strafwetboek moet worden gewijzigd teneinde het aan te passen aan te ontworpen artikel 417bis van voornoemd strafwetboek, is het raadzaam geacht van die gelegenheid gebruik te maken om het eerste en het derde lid van artikel 473 te wijzigen opdat zij zouden overeenstemmen met de wet van 10 juli 1996 tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminale straffen.

De minister van Justitie,

Marc VERWILGHEN

article 417bis du Code pénal. Les règles du concours d'infraction, dans le cas de concours de crimes, prévoient en effet que seule la peine la plus forte sera prononcée. En cas de vol avec violences ou menaces ou des extorsions, aggravé par des faits de torture, l'alinéa 2 de l'article 473 du Code pénal prévoit une peine de travaux forcés de quinze à vingt ans. Cette peine sera, en cas de concours de crimes, la seule prononcée puisqu'elle est plus forte que celle prévue par l'article 417bis pour des faits de torture. Il convient donc de maintenir l'alinéa 2 de l'article 473 du Code pénal. Par contre, dans un souci de cohérence par rapport à l'article 417bis (*nouveau*), il paraît essentiel de supprimer la limitation aux seules tortures corporelles telles qu'elle ressortait de l'ancien article 473 du Code pénal et de l'étendre à toute forme de torture. A cet égard, une précision s'impose : la torture, en tant que circonstance aggravante du vol commis à l'aide de violences ou menaces et des extorsions, doit viser une autre souffrance que celle inhérente à l'infraction principale.

Etant donné que l'alinéa 2 de l'article 473 du Code pénal doit être modifié en vue de l'adapter au projet d'article 417bis dudit Code, il a été jugé opportun de saisir cette occasion pour modifier les alinéas 1^{er} et 3 de l'article 473 afin de les mettre en conformité avec le prescrit de la loi du 10 juillet 1996 portant abolition de la peine de mort et modifiant les peines criminelles.

Le ministre de la Justice,

Marc VERWILGHEN